

Bruxelles, 1 aprilie 2022
(OR. en)

7781/22

**Dosar interinstituțional:
2022/0106 (NLE)**

**ECOFIN 296
UEM 49**

NOTĂ DE ÎNSOȚIRE

Sursă:	Secretara Generală a Comisiei Europene, sub semnătura dnei Martine DEPREZ, Directoare
Data primirii:	1 aprilie 2022
Destinatar:	DI Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Secretarul General al Consiliului Uniunii Europene
Nr. doc. Csie:	COM(2022) 163 final
Subiect:	Propunere de RECOMANDARE A CONSILIULUI privind conversia bancnotelor de grivne în moneda statelor membre gazdă în beneficiul persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina

În anexă, se pune la dispoziția delegațiilor documentul COM(2022) 163 final.

Anexă: COM(2022) 163 final



COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 1.4.2022
COM(2022) 163 final

2022/0106 (NLE)

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

**privind conversia bancnotelor de grivne în moneda statelor membre gazdă în beneficiul
persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina**

EXPUNERE DE MOTIVE

1. CONTEXTUL PROPUNERII

• Motivele și obiectivele propunerii

Ca răspuns la invazia militară rusă din Ucraina, care a început la 24 februarie 2022, în concluziile sale emise în aceeași zi, Consiliul European a condamnat în termenii cei mai fermi agresiunea militară neprovocată și nejustificată a Federației Ruse (denumită în continuare „Rusia”) împotriva Ucrainei, subliniind că aceasta reprezintă o încălcare gravă a dreptului internațional și a principiilor Cartei ONU, precum și un risc pentru securitatea și stabilitatea europeană și mondială.

Uniunea și-a demonstrat și va continua să-și demonstreze sprijinul ferm pentru Ucraina și cetățenii săi, care se confruntă cu un act de agresiune fără precedent din partea Rusiei. Prezenta propunere face parte din răspunsul Uniunii la fluxul de persoane care fug din calea invaziei militare ruse din Ucraina.

De la invadarea Ucrainei de către Rusia, peste 4 milioane de persoane au sosit în Uniune într-un interval de doar câteva săptămâni. Atât amploarea, cât și viteza sosirilor sunt fără precedent și se anticipează că numărul acestor persoane va crește.

Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului¹ a constatat existența, în Uniune, a unui aflus masiv de persoane strămutate care au fost nevoite să părăsească Ucraina ca urmare a unui conflict armat, și a introdus o protecție temporară pentru persoanele strămutate din Ucraina.

Persoanele strămutate care beneficiază de protecție temporară sau de protecție adecvată în temeiul legislației naționale, în conformitate cu Directiva 2001/55/CE² și cu Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului, au nevoi urgente de lichidități pentru a acoperi cheltuieli esențiale. Multe dintre acestea au sosit cu bancnote de grivne, dar se confruntă cu dificultăți majore în ceea ce privește conversia respectivelor bancnote în moneda statului membru gazdă. Banca Națională a Ucrainei a suspendat schimbul bancnotelor de grivne în valute străine pentru a proteja rezervele valutare limitate ale Ucrainei. Incertitudinea extremă care planează asupra cursului de schimb valutar viitor dintre moneda statului membru gazdă și grivnă împiedică, în fapt, instituțiile de credit să accepte schimbul bancnotelor de grivne, chiar și cu reducere.

Statele membre au depus eforturi considerabile pentru a organiza asistență umanitară pentru persoanele care fug din Ucraina. O serie de state membre au căutat să completeze aceste eforturi prin inițiative de facilitare a schimbului bancnotelor de grivne în moneda statului membru gazdă, pentru a sprijini persoanele strămutate din Ucraina să-și satisfacă nevoile, în special atunci când călătoresc în Uniune.

Obiectivul prezentei propuneri este de a promova o abordare coordonată a potențialelor regimuri naționale, cu scopul de a oferi persoanelor strămutate din Ucraina aceleași condiții

¹ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflus masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2013, p. 1).

² Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflus masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

pentru conversia bancnotelor lor de grivne în moneda locală, independent de statul membru care le găzduiește.

- **Coerența cu dispozițiile existente în domeniul de politică vizat**

Prezenta propunere este pe deplin coerentă cu acquis-ul UE în materie de azil, în particular cu Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflux masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri, precum și cu Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflux masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare. Ea este totodată pe deplin coerentă cu obiectivul Uniunii de a institui un spațiu de libertate, securitate și justiție deschis celor care, forțați de circumstanțe, caută în mod legitim protecție în Uniune.

Elementele propunerii sunt coerente, de asemenea, cu Pactul privind migrația și azilul din septembrie 2020 și cu propunerile legislative care îl însoțesc.

- **Coerența cu alte politici ale Uniunii**

Prezenta propunere este coerentă cu acțiunile externe ale Uniunii, de exemplu cu sancțiunile UE și cu alte măsuri restrictive. Prezenta propunere face parte dintr-un set cuprinzător de acțiuni ale UE ca răspuns la invadarea Ucrainei de către Rusia.

2. TEMEIUL JURIDIC, SUBSIDIARITATEA ȘI PROPORȚIONALITATEA

- **Temeiul juridic**

Propunerea se întemeiază pe articolul 292 din TFUE, coroborat cu articolul 78 alineatul (1) și alineatul (2) litera (c) din TFUE. În conformitate cu articolul 78 alineatul (1) din TFUE, Uniunea dezvoltă o politică comună în domeniul dreptului de azil, al protecției subsidiare și al protecției temporare, cu scopul de a oferi un statut corespunzător oricărui resortisant dintr-o țară terță care are nevoie de protecție și de a asigura respectarea principiului nereturnării. Această politică trebuie să fie în conformitate cu Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 și cu Protocolul din 31 ianuarie 1967 privind statutul refugiaților, precum și cu alte tratate din domeniu. În temeiul articolului 78 alineatul (2) litera (c) din TFUE, în sensul alineatului (1), Parlamentul European și Consiliul, hotărând în conformitate cu procedura legislativă ordinară, adoptă măsurile referitoare la un sistem european comun de azil, care cuprinde un sistem comun de protecție temporară a persoanelor strămutate în cazul unui aflux masiv.

- **Subsidiaritatea (în cazul competențelor neexclusive)**

Prezenta propunere este conformă cu principiul subsidiarității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (3) din TUE. Propunerea promovează o abordare coordonată pentru toate statele membre, cu scopul de a oferi persoanelor strămutate din Ucraina același tratament pentru conversia bancnotelor lor de grivne în moneda locală independent de statul membru care le găzduiește, de a stabili condiții de concurență echitabile pentru instituțiile de credit și de a preveni eventualele comportamente speculative pe piață.

- **Proporționalitatea**

Prezenta propunere este conformă cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut la articolul 5 alineatul (4) din TUE. Nici conținutul, nici forma prezentei propuneri de

recomandare nu depășesc ceea ce este necesar pentru atingerea obiectivelor sale. Angajamentele pe care și le-ar asuma statele membre au un caracter voluntar, fiecare stat membru rămânând liber să decidă dacă dorește să instituie un eventual astfel de regim național.

- **Alegerea instrumentului**

O recomandare a Consiliului este un instrument adecvat în acest domeniu. El se bazează pe corpusul existent al legislației Uniunii Europene și este în concordanță cu tipul de instrumente disponibile pentru acțiunea Uniunii în domeniul sistemului european comun de azil. El stabilește măsurile care trebuie avute în vedere de statele membre, dar le oferă acestora orientări flexibile cu privire la alegerea și concepția măsurilor.

3. REZULTATELE EVALUĂRILOR EX-POST, ALE CONSULTĂRILOR CU PĂRȚILE INTERESATE ȘI ALE EVALUĂRILOR IMPACTULUI

- **Evaluările ex-post/verificarea adecvării legislației existente**

Nu se aplică.

- **Consultările cu părțile interesate, obținerea și utilizarea avizului experților**

Nu se aplică.

- **Evaluarea impactului**

Propunerea oferă recomandări pentru instituirea unor regimuri naționale destinate abordării provocărilor cu care se confruntă persoanele strămutate care au fost nevoite să părăsească Ucraina în urma invadării acestei țări de către Rusia, legate de schimbul bancnotelor de grivne în moneda locală a statului membru care găzduiește aceste persoane. Dat fiind însă faptul că instrumentul oferă statelor membre orientări flexibile cu privire la alegerea și concepția măsurilor, nu este necesară o evaluare a impactului.

- **Caracterul adecvat al reglementărilor și simplificarea**

Nu se aplică.

- **Drepturile fundamentale**

Prezenta propunere respectă drepturile fundamentale și principiile recunoscute, în particular, de Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, precum și obligațiile care decurg din dreptul internațional, inclusiv din Convenția de la Geneva din 28 iulie 1951 privind statutul refugiaților, astfel cum a fost modificată prin Protocolul de la New York din 31 ianuarie 1967.

4. IMPLICAȚIILE BUGETARE

Prezenta propunere de recomandare nu necesită resurse de la bugetul UE.

5. ALTE ELEMENTE

- **Planurile de punere în aplicare și măsurile de monitorizare, evaluare și raportare**

Nu se aplică.

- **Documentele explicative (în cazul directivelor)**

Nu se aplică.

- **Explicarea detaliată a dispozițiilor specifice ale propunerii**

Punctul 1 indică obiectivul și domeniul de aplicare al prezentei recomandări.

Scopul prezentei recomandări este de a facilita schimbul, de către persoanele strămutate care beneficiază de protecție temporară sau de protecție adecvată în temeiul legislației naționale, în sensul articolului 2 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului, al bancnotelor de grivne în moneda locală a statului membru care găzduiește persoanele respective.

Punctul 2 recomandă statelor membre să instituie regimuri naționale pentru a facilita conversia bancnotelor de grivne în moneda națională. Regimurile ar trebui să prevadă limite maxime de 10 000 de grivne per persoană, fără taxe, la cursul de schimb valutar oficial publicat de Banca Națională a Ucrainei. Durata regimurilor ar trebui să fie de minimum 3 luni.

Punctul 3 recomandă statelor membre să utilizeze în mod optim rețeaua de instituții de credit participante pentru implementarea regimului și să convină cu instituțiile de credit participante asupra modalității de înregistrare și verificare a identității fiecărei persoane strămutate care utilizează regimul.

Punctul 4 recomandă statelor membre să convină cu Banca Națională a Ucrainei asupra modalităților pentru un viitor schimb valutar al bancnotelor de grivne.

Propunere de

RECOMANDARE A CONSILIULUI

privind conversia bancnotelor de grivne în moneda statelor membre gazdă în beneficiul persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina

CONSILIUL UNIUNII EUROPENE,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 292, coroborat cu articolul 78 alineatul (1) și alineatul (2) litera (c),

având în vedere propunerea Comisiei Europene,

întrucât:

- (1) De la invadarea Ucrainei de către Rusia, peste 4 milioane de persoane au sosit în Uniunea Europeană într-un interval de doar câteva săptămâni. Atât amploarea, cât și viteza sosirilor sunt fără precedent.
- (2) Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului¹ a constatat existența în Uniune a unui aflus masiv de persoane strămutate care au fost nevoite să părăsească Ucraina ca urmare a unui conflict armat, și a introdus o protecție temporară pentru persoanele strămutate din Ucraina.
- (3) Persoanele strămutate care beneficiază de protecție temporară sau de protecție adecvată în temeiul legislației naționale, în conformitate cu Directiva 2001/55/CE a Consiliului² și cu Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, au nevoi urgente de lichidități pentru a acoperi cheltuieli esențiale. Multe dintre acestea au sosit cu bancnote de grivne, dar se confruntă cu dificultăți majore în ceea ce privește conversia acestor bancnote în moneda statului membru gazdă.
- (4) Banca Națională a Ucrainei a suspendat schimbul bancnotelor de grivne în valute străine pentru a proteja rezervele valutare limitate ale Ucrainei.
- (5) Instituțiile de credit din statele membre nu sunt dispuse să efectueze schimbul valutar din cauza convertibilității limitate a bancnotelor de grivne și a expunerii la riscul cursului de schimb valutar.
- (6) Unele state membre au în vedere instituirea unor regimuri naționale care să sprijine conversia unui număr limitat de grivne per persoană strămutată, la un curs fix.
- (7) Conversia grivnelor în moneda locală a statelor membre gazdă ar trebui să fie facilitată pentru a sprijini persoanele strămutate din Ucraina să-și satisfacă nevoile, în special atunci când călătoresc în Uniune.

¹ Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului din 4 martie 2022 de constatare a existenței unui aflus masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO L 71, 4.3.2013, p. 1).

² Directiva 2001/55/CE a Consiliului din 20 iulie 2001 privind standardele minime pentru acordarea protecției temporare, în cazul unui aflus masiv de persoane strămutate, și măsurile de promovare a unui echilibru între eforturile statelor membre pentru primirea acestor persoane și suportarea consecințelor acestei primiri (JO L 212, 7.8.2001, p. 12).

- (8) Este oportun să se promoveze o abordare coordonată a regimurilor naționale instituite de statele membre, astfel încât să se ofere persoanelor strămutate din Ucraina aceleași condiții pentru conversia bancnotelor lor de grivne în moneda locală, independent de statul membru care le găzduiește, să se stabilească condiții de concurență echitabile pentru instituțiile de credit și să se prevină eventualele comportamente speculative pe piață.
- (9) Banca Națională a Ucrainei a contactat o serie de state membre în vederea instituirii unor astfel de regimuri de cumpărare a bancnotelor de grivne la cursul de schimb valutar oficial.
- (10) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 21 privind poziția Regatului Unit și a Irlandei cu privire la spațiul de libertate, securitate și justiție, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și fără a aduce atingere articolelor 3 și 4 din protocolul respectiv, Irlanda nu participă la adoptarea prezentei recomandări și nu face obiectul aplicării sale.
- (11) În conformitate cu articolele 1 și 2 din Protocolul nr. 22 privind poziția Danemarcei, anexat la Tratatul privind Uniunea Europeană și la Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, Danemarca nu participă la adoptarea prezentei recomandări și nu face obiectul aplicării sale,

ADOPTĂ PREZENTA RECOMANDARE:

OBIECTIV ȘI DOMENIU DE APLICARE

1. Scopul prezentei recomandări este de a facilita schimbul bancnotelor de grivne, de către persoanele strămutate care au dreptul la protecție temporară sau la protecție adecvată în temeiul legislației naționale, în sensul articolului 2 din Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului, în moneda locală a statului membru care găzduiește respectivele persoane strămutate.

RESPECTÂND COMPETENȚELE NAȚIONALE ȘI ȚINÂND SEAMA DE CIRCUMSTANȚELE ȘI DE PRACTICILE NAȚIONALE,

RECOMANDĂ:

RECOMANDĂRI PRINCIPALE

2. Statele membre ar trebui să instituie regimuri naționale pentru facilitarea conversiei bancnotelor de grivne în moneda națională, cu următoarele caracteristici:
- (a) fiecare persoană strămutată care prezintă dovezi din care să rezulte că are dreptul la protecție temporară conform prevederilor Directivei 2001/55/CE sau la protecție adecvată în temeiul legislației naționale, astfel cum se menționează în Decizia de punere în aplicare (UE) 2022/382, cum ar fi cea menționată în Comunicarea 2022/C 126 I/01 a Comisiei³, ar trebui să aibă posibilitatea de a converti bancnotele de grivne în moneda statului membru. În cazul minorilor neînsoțiți strămutați, conversia ar trebui să fie efectuată de reprezentantul prevăzut la articolul 16 alineatul (1) din Directiva 2001/55/CE;

³ Comunicare a Comisiei privind orientări operaționale pentru punerea în aplicare a Deciziei de punere în aplicare (UE) 2022/382 a Consiliului de constatare a existenței unui aflus masiv de persoane strămutate din Ucraina în înțelesul articolului 5 din Directiva 2001/55/CE și având drept efect introducerea unei protecții temporare (JO C 126 I, 21.3.2022, p. 1).

- (b) ar trebui să fie stabilite limite maxime per persoană; ținând cont de circumstanțele naționale, aceste limite maxime nu ar trebui să depășească 10 000 de grivne per persoană;
- (c) această conversie ar trebui să fie permisă fără a se percepe taxe;
- (d) cursul de schimb valutar aplicabil ar trebui să fie cursul de schimb valutar oficial publicat de Banca Națională a Ucrainei;
- (e) durata regimului ar trebui să fie de minimum trei luni.

RECOMANDĂRI SUPLIMENTARE

- 3. Pentru a garanta accesul efectiv la regimul de conversie, statele membre ar trebui să depună eforturi în vederea utilizării în mod optim a rețelei de instituții de credit participante pentru implementarea regimului. Pentru a asigura, în particular, respectarea limitei maxime pentru fiecare persoană strămutată, statele membre ar trebui să aibă în vedere posibilitatea de a conveni cu instituțiile de credit participante asupra modalităților de înregistrare și verificare a identității fiecărei persoane strămutate care utilizează regimul.
- 4. Pentru a garanta buna guvernare financiară și în funcție de necesități, statele membre ar trebui să aibă în vedere posibilitatea de a conveni cu Banca Națională a Ucrainei asupra modalităților pentru un viitor schimb valutar al bancnotelor de grivne.

Adoptată la Bruxelles,

*Pentru Consiliu
Președintele*